1. Conceptul de Sisteme cu Evenimente Discrete (SED)

Definiție (Cassandras C.G.):

Un Sistem cu Evenimente Discrete (SED) este un sistem cu stări discrete, condus de evenimente. Tranzițiile între stări au loc asincron, ca urmare a evenimentelor, independent de timp.

• Caracteristici:

- o Evenimentele se produc la momente discrete, iar stările sunt discrete.
- o Procesele sunt conduse de evenimente, fiind dinamice și interacționând cu mediul.
- Sistemele operează concurent şi comunică prin schimb de mesaje.

Aplicaţii:

- Sisteme flexibile de fabricație.
- Reţele de comunicaţie.
- Sisteme de transport.
- Sisteme logistice.

2. Comparație: Sisteme cu stări continue și discrete

• Sisteme continue:

Reprezentate prin ecuații diferențiale (x(t)=f(x(t),u(t))x(t)=f(x(t),u(t))x(t)=f(x(t),u(t))), unde stările sunt numere reale.

Sisteme discrete:

Tranzițiile între stări sunt conduse de evenimente care au loc asincron.

3. Exemple de procese SED

• Sisteme de așteptare:

Sisteme cu cozi, servere și clienți, întâlnite în bănci, stații de autobuz sau rețele de comunicație.

Procesarea joburilor:

Joburile/task-urile folosesc resurse precum procesoare sau discuri. Tranzițiile apar la sosirea, plecarea sau rutarea joburilor.

Sisteme de fabricaţie:

Maşini care procesează piese, folosind buffer-uri pentru stocare. Se evidențiază concepte precum blocajul și disponibilitatea resurselor.

4. Retele Petri

• Origine:

Dezvoltate de Carl Adam Petri (1962) pentru analiza fluxului informațional și a sistemelor concurente.

• Definiție:

Un graf bipartit ponderat care include:

- o Locații (P): Reprezintă condiții.
- o Tranziții (T): Reprezintă evenimente.
- o Arce (F): Conectează locații și tranziții.
- o **Ponderi (W):** Atribuie greutăți întregi arcelor.
- o Marcaj (M0): Reprezintă starea inițială cu jetoane.

• Comportament dinamic:

Tranzițiile sunt declanșate dacă există suficiente jetoane în locațiile de intrare, modificând marcajul (starea).

Aplicaţii:

- o Sisteme software distribuite.
- Sisteme de fabricație.
- o Rețele de comunicație.
- Controlul proceselor industriale.

5. Caracteristici cheie ale Rețelelor Petri

Validarea tranziţiilor:

O tranziție este validată dacă toate locațiile de intrare au cel puțin numărul minim de jetoane cerut.

Executare:

Jetoanele sunt consumate din locațiile de intrare și adăugate în cele de ieșire.

• Tipuri de rețele Petri:

- o Ordinară: Toate arcele au pondere unitară.
- Generalizată: Arcele pot avea ponderi mai mari decât 1.
- o **Cu capacitate finită:** Locațiile au un număr maxim de jetoane.

6. Instrumente matematice pentru modelarea SED

Analiză dinamică:

Tranzițiile între stări sunt definite astfel:

 $x'(pi)=x(pi)-w(pi,tj)+w(tj,pi)x'(p_i)=x(p_i)-w(p_i,t_j)+w(t_j,p_i)x'(pi)=x(pi)-w(pi,tj)+w(tj,pi)$ unde www reprezintă ponderile arcelor.

- Modele calitative și cantitative:
 - o Modele calitative: Analizează comportamentul logic, independent de timp.
 - o Modele cantitative: Include dinamica bazată pe timp, fie deterministă, fie stocastică.

1. Rețele Petri cu capacitate finită și infinită

- Rețelele Petri pot avea capacitate finită sau infinită.
- Reguli de tranziție:
 - o Într-o rețea cu capacitate finită, tranzițiile urmează o regulă strictă.
 - o Într-o rețea cu capacitate infinită, se aplică regula simplă a tranziției.
- **Transformări**: Se poate transforma o rețea cu capacitate finită într-una cu capacitate infinită utilizând metoda pozițiilor complementare.
- O tranziție fără nici o poziție de **intrare** se numește tranziție sursă .
- O tranziție fără nici o poziție de **ieșire** se numește tranziție receptor.
- Dacă o poziție p este atât poziție de intrare, cât și poziție de ieşire pentru o tranziție t atunci p și t formează o buclă automată.

2. Grafuri de accesibilitate

- Un **graf de accesibilitate** descrie toate marcajele accesibile și succesiunile de tranziții valide ale unei rețele Petri.
- Rețelele Petri transformate mențin comportamentul echivalent al celor originale.

3. Structuri tipice utilizate în modelarea cu Rețele Petri

- Conflict: Două evenimente nu pot avea loc simultan.
- Alegere liberă: O tranziție este aleasă fără condiții suplimentare.
- Paralelism: Evenimentele pot avea loc simultan, fără a genera conflicte.

- Sincronizare: O tranziție necesită jetoane din mai multe poziții.
- **Post-condiție comună**: Tranzițiile independente duc la aceeași condiție finală.

4. Modelarea unui protocol de comunicații cu Rețele Petri

- Rețele Petri pot modela sincronizarea activităților în sisteme de comunicare, inclusiv mecanisme de transmitere și confirmare a mesajelor.
- Exemplu: Protocol de comunicare simplu cu emiţător, buffer și receptor.

5. Automate

- Automatul este un model alternativ pentru procesele conduse de evenimente.
- Este definit printr-un grafic orientat, cu stări și tranziții etichetate.
- Automatul și Rețelele Petri sunt modele echivalente din punct de vedere teoretic.

6. Proprietăți comportamentale ale Rețelelor Petri

- Accesibilitate: Un marcaj este accesibil dacă poate fi atins printr-o secvență de tranziții.
- **Mărginire**: O rețea este mărginită dacă numărul de jetoane din fiecare poziție nu depășește o limită.
- Viabilitate: O rețea este viabilă dacă toate tranzițiile pot fi executate, eventual după un număr finit de alte tranziții.
- Reversibilitate: O rețea este reversibilă dacă poate reveni la marcajul inițial din orice marcaj accesibil.

7. Arborele de acoperire

- Arborele de acoperire reprezintă toate marcajele posibile și tranzițiile asociate.
- Este utilizat pentru studierea proprietăților comportamentale, precum mărginirea, viabilitatea și accesibilitatea.